

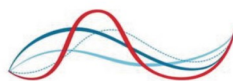
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
CROATIAN BUREAU OF STATISTICS

Bruto i neto plaće te kretanje neoporezivih primitaka – metodološka unapređenja

20. ožujka 2020.

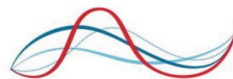
Bruto i neto plaće – obrazac JOPPD

- U vezi s revizijom broja zaposlenih iz rujna 2019., koja je provedena radi izostavljanja određenih kategorija zaposlenih iz obuhvata, od kojih su najbrojnije:
 - **mlade osobe** prema odredbama Zakona o doprinosima
 - radnici koji su na temelju radnog odnosa **izaslani na rad u inozemstvo.**
- Nastavlja se proces **sveobuhvatnog prelaska na obrazac JOPPD** i metodološko usklađivanje s trendovima na tržištu rada (porast rada i zapošljavanja u nepunome radnom vremenu kod jednoga ili više poslodavaca) i s **metodologijom izračuna ekvivalenta punoga radnog vremena prema standardima Eurostata.**

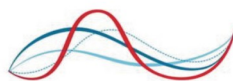
Bruto i neto plaće – objašnjenje

- Prema provedenim analizama utvrđen je **nepotpun obuhvat** u izračunu prosječnih mjesečnih bruto i neto plaća.
- Promjena **obuhvata kategorija zaposlenih** utječe i na iznose prosječnih plaća iako su analize pokazale da uključivanje mladih prema odredbama Zakona u doprinosima i izaslanih radnika **ne utječu znatno** na iznos prosječnih mjesečnih bruto i neto plaća.
- Prema trenutačnoj metodologiji podaci o bruto i neto mjesečnim plaćama zaposlenih u pravnim osobama obuhvaćaju zaposlene koji imaju zasnovan radni odnos bez obzira na vrstu radnog odnosa i duljinu radnog vremena, što podrazumijeva puno i nepuno radno vrijeme, ali su isključeni zaposlenici koji su mjesecu **imali manje od 80 plaćenih sati**.
- Prema Zakonu o radu, članak 62. stavak 1., nepuno radno vrijeme radnika jest **svako radno vrijeme kraće od punoga radnog vremena** (i manje od 80 sati).

Bruto i neto plaće – objašnjenje

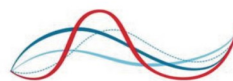
- Eurostat i većina europskih zemalja u obuhvat mjesečnog izračuna bruto i neto plaća uključuju zaposlenike s nepunim radnim vremenom **bez obzira na broj sati rada**. Prosječne mjesečne plaće izračunavaju se prema **ekvivalentu punoga radnog vremena**.
- Prema **ekvivalentu punoga radnog vremena** pri izračunavanju se obuhvaćaju ukupni iznosi plaća, broj zaposlenika i **broj sati rada**. Prema staroj metodologiji pri izračunavanju prosjeka koristili su se isključivo ukupni iznosi plaća i broj zaposlenika, dok se sati rada nisu uključivali u izračunavanje.
- Budući da se plaće izračunavaju iz administrativnih izvora (obrazac JOPPD) i za njih je vezano određivanje **brojnih materijalno-socijalnih prava**, nužno je pratiti zakonodavstvo vezano za tržište rada te se **prilagođavati u skladu s nastalim promjenama**.

Bruto i neto plaće – rezultati

Prosječna mjesečna isplaćena plaća u kunama,
usporedba nove i stare metodologije

Razdoblje	Bruto, kune	Neto, kune
Siječanj 2020. stara metodologija	9 026	6 658
Siječanj 2020. nova metodologija	9 261	6 796
Razlika	235	138
Razlika, %	2,6	2,1

Neoporezivi primici vezani za rad

Šifra 21 - Dar djetetu do 15 godina starosti i potpore za novorođenče do propisanog iznosa

Šifra 22 – Prigodne nagrade, do propisanog iznosa (božićnica, naknada za godišnji odmor i sl.)

Šifra 24 – Pomorski dodatak, do propisanog iznosa

Šifra 25 – Naknade za odvojeni život od obitelji, do propisanog iznosa

Šifra 26 – Otpremnine, do propisanog iznosa

Šifra 60 – Nagrade radnicima za navršene godine staža, do propisanog iznosa

Šifra 61 – Prigodna nagrade, do propisanog iznosa (božićnica, naknada za godišnji odmor i sl.) za prethodna porezna razdoblja (naknadne isplate)

Šifra 62 – Trošak prehrane i smještaja sezonskih radnika iz čl.7.stav.35.Pravilnika o porezu na dohodak

Šifra 63 – Novčane nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika (dodatna plaća, dodatak uz mjesečnu plaću i sl.)

Šifra 64 – Troškovi smještaja i prehrane osoba koje obavljaju povremene sezonske poslove u poljoprivredi iz čl.6.stav.10. Pravilnika o porezu na dohodak

Šifra 65 – Novčane paušalne naknade za podmirivanje troškova prehrane radnika do propisanog iznosa

Šifra 66 – Troškovi prehrane radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavca na temelju vjerodostojne dokumentacije do propisanog iznosa

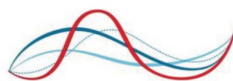
Šifra 67 – Troškovi smještaja radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavca na temelju vjerodostojne dokumentacije koji se podmiruju bezgotovinskim putem

Šifra 68 – Troškovi smještaja radnika nastali za vrijeme radnog odnosa kod poslodavca na temelju vjerodostojne dokumentacije koji se podmiruju na račun radnika

Šifra 69 – Naknade za podmirivanje troškova ugostiteljskih, turističkih i drugih usluga namijenjenih odmoru radnika prema propisima ministarstva nadležnog za turizam

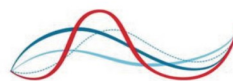
Šifra 70 – Naknade za troškove redovne skrbi djece radnika u ustanovama predškolskog odgoja te drugim pravnim ili fizičkim osobama (vrtići i sl.)

Šifra 71 – Premije dopunskog i dodatnog zdravstvenog osiguranja – **u primjeni od 2020.**

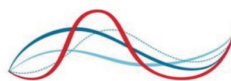
Neoporezivi primici vezani za rad

- Podaci o mjesečnoj bruto i neto plaći iskazuju se prema načelu obavljenih isplata u **tekućemu mjesecu za prethodni mjesec**, što odgovara dinamici isplata u najvećem broju pravnih osoba te se i prosjek plaće odnosi na mjesec za koji je isplata primljena.
- Isplaćeni neoporezivi primici iskazuju se **za mjesec u kojem su isplaćeni**.
- Državni zavod za statistiku će od 20. ožujka 2020., na razini područja NKD-a 2007., objavljivati **podatke o prosječnim neoporezivim primicima po broju primatelja i prosječnim neoporezivim primicima po broju zaposlenih koji su primili plaću**.
- U Statistici u nizu objavljivat će se strukturni udjeli prema vrstama neoporezivih primitaka vezanih za rad (šifre unutar obrasca JOPPD).

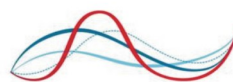
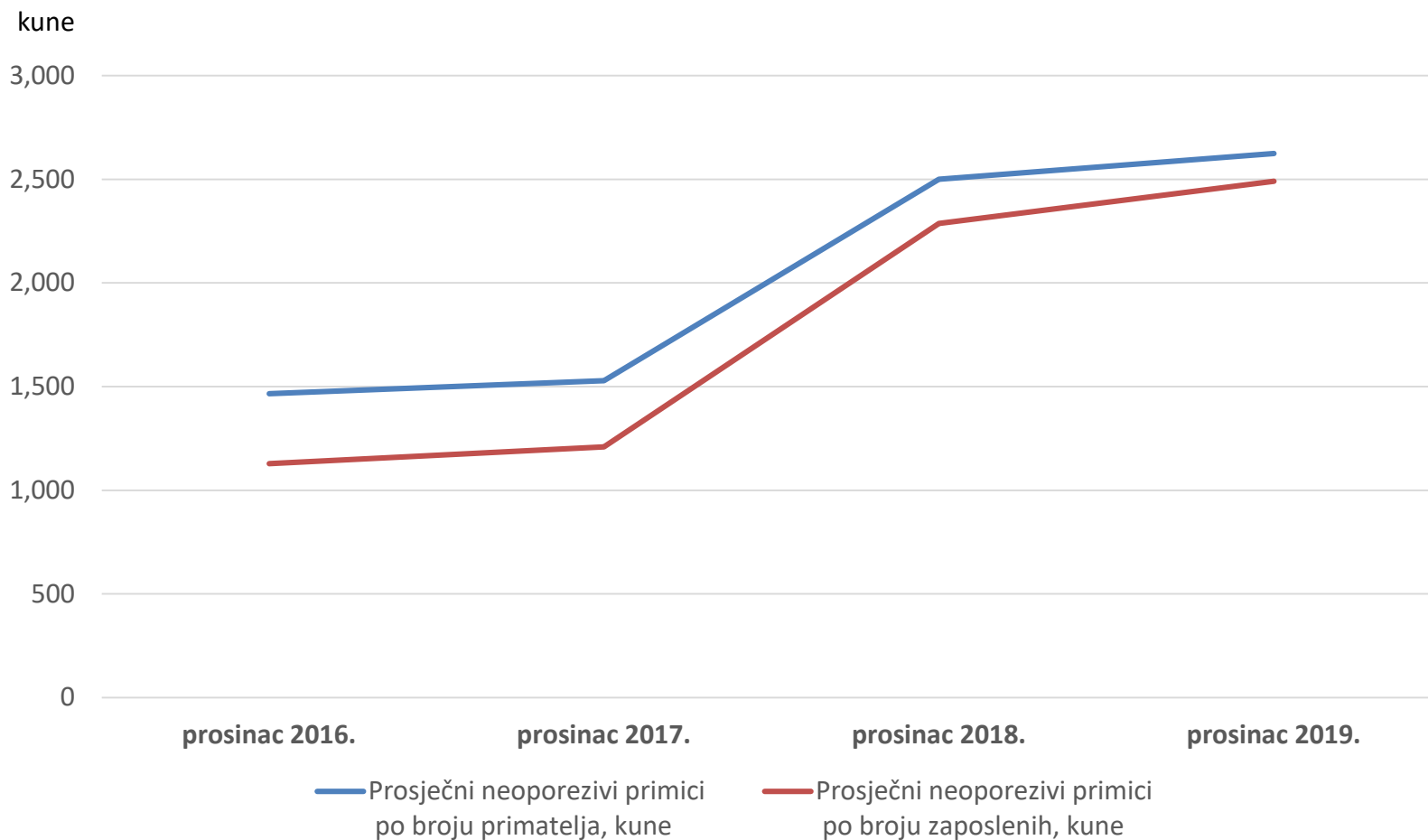

Unapređenje vezano za objavljivanje neoporezivih primitaka za razdoblje od početka 2016.

- Neoporezivi primici ne ulaze u neto plaće jer bi se time narušio odnos između neto i bruto plaće. Doprinosi i porezi odražavaju razliku neto u odnosu na bruto plaću.
- Ipak, neoporezivi primici utječu na raspoloživi dohodak zaposlenih, a time i na životni standard. Stoga se pojavila realna potreba za praćenjem tih podataka, posebice administrativnih istraživanja, koje provodi Državni zavod za statistiku.

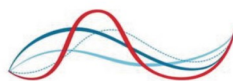

Isplaćeni neoporezivi primici

Kretanje i struktura neoporezivih primitaka

- U pravilu najveći postotni udio za pojedinu šifru neoporezivog primitka otpada na prigodne nagrade (božićnice i regrese) koje su izrazito podložne sezonskim oscilacijama i na otpremnine koje nisu toliko vezane za sezonske oscilacije, nego na situaciju u pojedinim poduzećima (različite vrste otkaza ili odlasci u mirovinu).
- Budući da su se poreznom reformom mijenjali iznosi neoporezivih primitaka namijenjenih za isplatu prigodnih nagrada te su se uvodile nove šifre kako bi se omogućile što veće isplate, posebice u prosincu, na grafikonu je prikazano kretanje neoporezivih primitaka u mjesecu prosincu.

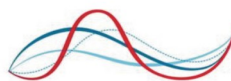
Kretanje i struktura neoporezivih primitaka

	1. Prosječni neoporezivi primici po broju primatelja, kune	2. Prosječni neoporezivi primici po broju zaposlenih, kune	Razlika u odnosu na prethodnu godinu (1.), %	Razlika u odnosu na prethodnu godinu (2.), %	Udio šifre 22, %	Udio šifri 22 i 61, %	Udio šifri 22, 61 i 63, %
Prosinac 2016.	1 466	1 129	-	-	78,9	-	-
Prosinac 2017.	1 529	1 210	4,3	7,1	73,1	73,3	-
Prosinac 2018.	2 501	2 287	63,6	89,1	42,2	42,7	88,3
Prosinac 2019.	2 625	2 491	5,0	8,9	34,5	35,1	72,6
Kumulativ (XII.2019./XII.2016.)			79,1	120,7			

Šifra 22 – Prigodne nagrade, do propisanog iznosa (božićnica, naknada za godišnji odmor i sl.)

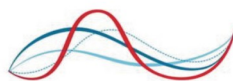
Šifra 61 – Prigodna nagrade, do propisanog iznosa (božićnica, naknada za godišnji odmor i sl.) za prethodna porezna razdoblja (naknadne isplate)

Šifra 63 – Novčane nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja radnika (dodatna plaća, dodatak uz mjesečnu plaću i sl.)

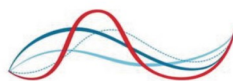
Obrazloženje tablice

- U strukturi za 2017. prikazana je naknadno uvedena šifra 61 (prigodne nagrade, do propisanog iznosa – božićnica, naknada za godišnji odmor i sl. **za prethodna porezna razdoblja**), **koja u 2016. nije postojala.**
- Isto tako, od 2018. pojavljuje se i šifra 63 (novčane nagrade za radne rezultate i drugi oblici dodatnog nagrađivanja), koja se u praksi koristila za povećano isplaćivanje božićnica, što je i zakonski omogućeno poreznom reformom. Stoga je i taj udio prikazan od 2018.

Zaključak

- Iz tablice je vidljivo znatno povećanje isplata neoporezivih primitaka u prosincu 2019. u odnosu na prosinac 2016. i po primatelju neoporezivog primitka i po zaposlenome koji je primio redovitu plaću, iz čega proizlaze utjecaji porezne reforme.
- Osim toga, mala razlika između neoporezivih primitaka po primatelju neoporezivog primitka u odnosu na neoporezive primitke po zaposlenima koji su primili redovitu plaću upućuje na to da su većini zaposlenika u pravnim osobama u Republici Hrvatskoj isplaćene božićnice u prosincu 2018. i 2019.

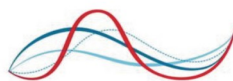

Zaključak

- Važno je istaknuti da se **isplata neoporezivih primitaka** po svim zaposlenima koji su primili redovitu plaću **više nego udvostručila (porast od 120,7%)** u prosincu 2019. u odnosu na prosinac 2016.

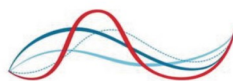
Napomena

U siječnju 2016., a posebice u veljači 2016. zabilježen je veliki iznos neoporezivog primitka po primatelju neoporezivog primitka (u veljači 2016. čak 14 023 kune), što je rezultat isplate otpremnina u velikome postotnom udjelu od 91,8% na manjem broju zaposlenih (61 385).

Daljnja unapređenja

- Kako je obrazac JOPPD vrlo iscrpan administrativni izvor podataka, **nastavljamo s daljnjim unapređenjima.**
- U svibnju 2020. objavit ćemo tromjesečne podatke o plaćama **prema spolu i nižim teritorijalnim razinama**, čime će se **znatno smanjiti vremenski odmak** u posljednjim dostupnim podacima.
- Trenutačno su objavljeni podaci o plaćama prema spolu i nižim teritorijalnim razinama za 2017., a u svibnju 2020. bit će dostupni podaci za prvo tromjesečje 2020.

Hvala na pozornosti!

E-adresa: press@dzs.hr

